

Z dluhů se prosperita netvoří a stokrát vám mohou politici tvrdit opak. Kdo bude splácet astronomických 500 miliard Kč?

- CZ24 News | 26. června 2020

ČESKO: Z dluhů se prosperita netvoří, bohatství vzniká jedině z práce rukou a hlav šikovných lidí, kteří nevěří na Ježíška v podobě dluhů rozpuštěných v inflaci, protože moc dobře vědí, že na to nakonec doplatí právě oni sami.

Možná jste o víkendu zaznamenali, že komunisté se usnesli na podpoření návrhu vlády na státní dluh ve výši astronomických 500 miliard Kč. Samozřejmě si k tomu přidali své veřejné, ale určitě i neveřejné podmínky, mezi ty viditelné signály pro voliče patří například podpora sestrám v sociálních službách. Zní to moc hezky, sestry si peníze určitě zaslouží, ale chtějí i ony zadlužit dosud největším schodkem státního rozpočtu nejen své děti, ale možná i svá vnoučata?

Suchá ekonomická teorie říká, že státní dluh vzniká v důsledku nepoměru mezi rozpočtovými příjmy a výdaji státu, tedy dlouhodobou kumulací deficitních státních rozpočtů. Kolega ekonom Ševčík to trefně přirovnal k situaci, kdy rodiče koupí dětem pod stromeček autodráhu na půjčku, pak ještě počítač, brusle a lyže, vše opět na dluh. Tak vznikl dluh v rodině a stejně vzniká i státu. Povšimněte si, kvůli jakému zboží se rodina zadlužila, ano, jsou to zbytné produkty a ještě v celkem velkém množství. Podobně se choval také stát, během let prosperity nejen, že v podstatě nakupoval pro určité politické strany voliče prostřednictvím líbivého zvyšování dávek, ale neumořoval ani předchozí dluhy, naopak vytvářel vesele další.

A jak stát řeší svůj dluh? V rodině je to jednoduché, musíte své závazky splácet nebo se dostanete do exekuční pasti. Stát si obvykle půjčuje na emisním trhu vydáním dluhopisů, a když není schopen je splácet, vydá prostě další dluhopisy až do té doby, kdy si to může dovolit. Tedy do doby, kdy je na finančních trzích poptávka po státních obligacích. Pokud opět použiji analogii s rodinou, je to jako, kdybyste si na existující dluh vzali další půjčku a tudíž dluhy v podstatě kumulovaly, ale neřešili jejich příčinu. A nemusíte mít ekonomické vzdělání, pouhý zdravý selský rozum stačí ke zjištění, že toto není rozumné řešení.

Stát musí své dluhopisy také splácet, dokonce i s úroky, ale logickou úvahou dojdete k tomu, že stát sám o sobě vlastně žádné peníze nemá, ty mu dodáváme my jako občané. Takže za účelem obsluhy státního dluhu může být použito zvýšení daňového výnosu nebo vytvoření nových peněz. Obojí je pro občana bez osobních dluhů krajně nevýhodné, z vaší mzdy si stát klidně vezme víc a ještě vám pomocí zvýšené inflace znehodnotí úspory plus zvýší vaše výdaje na život. Právě kvůli relativní bezrizikovosti jsou státní dluhopisy populární i mezi investory, stát je totiž vždy ochoten strčit ruku do kapes daňového poplatníka.

Ekonom ve mně volá ještě po jednom možném řešení státního dluhu, a tím jsou úspory v podobě snížení státních nákladů. Znáte to opět z praxe rodiny, v případě, že se někdo zadluží, měl by omezit své výdaje, aby mohl splácet své závazky. Jenže to je hodně nepopulární krok v naší nárokové společnosti. Dovedete si představit, že premiér vystoupí a řekne: „Od příštího kvartálu šetříme, takže žádné zbytečné dávky v sociální oblasti, žádná podpora politických a nátlakových neziskovek, zeštíhlení stavu byrokracie bude samozřejmostí a veškeré investice státu budou pod drobnohledem do posledního halíře.“ Takhle nějak bych si to v ideálním světě představoval, ale vím, že realita bude odlišná a peníze se budou rozhazovat nejvíce těm, kteří si to nejhlasitěji vykřičí. Souhlasím s ekonomkou Šichtařovou, která tvrdí, že větší hotovost mezi lidmi sice způsobí

krátkodobě vyšší poptávku i nakopnutí celé ekonomiky, je to ale falešný efekt a vše se rozpustí jen a pouze ve zvýšené cenové hladině.

Důrazně varuji i před dalším, zatím ne tolik markantním následkem zvýšené aktivity státu a pumpování nově vytištěných peněz do ekonomiky. Může dojít k vytlačení soukromých investic, které jsou citlivé na zvýšenou úrokovou sazbu. A snížení investic soukromých subjektů znamená mimo jiné i horší konkurenceschopnost na světových trzích a zpětné utlumení výkonu ekonomiky. Stát tedy sice bude investičně aktivní, ale celkový efekt vůbec nemusí být pozitivní. Pokud bychom si to převedli opět do modelu naší rodiny, tak si představte, že se rozhodnou dluhy z vánočních půjček řešit opravou chodníku před svým domem, i když jim mezi tím zatéká střechou dovnitř. Zdá se vám to absurdní? Ale přesně toto udělá stát, sice se všichni budou tvářit, že chtějí investovat chytře a nejdříve spravit tu pomyslnou střechu, ale víte, jak to nakonec končí, vládní investice v minulých letech můžete dnes a denně zažít na „funkčních“ silnicích nebo na „pružné a flexibilní“ správě státu.

Prostě z dluhů se prosperita netvoří a stokrát vám mohou někteří politici tvrdit

opak. Prosperita a bohatství vznikají jedině z práce rukou a hlav šikovných lidí, kteří nevěří na Ježíška v podobě dluhů rozpuštěných v inflaci, protože moc dobře vědí, že na to nakonec doplatí právě oni sami.

Miroslav Křížek